

İŞ SAĞLIĞI MI? – İŞÇİ SAĞLIĞI MI?

Bedri Tekin¹

Kamu Emekçileri Sendikalar Konfederasyonu (KESK), Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Türk Diş Hekimleri Birliği (TDB), Türk Tabipler Birliği (TTB) başta olmak üzere “işçi sağlığı” kavramını kullanırken, belki de mevzuatta yer alan kavramın aynısını kullanmak, belki de başka nedenlerle yaygın olarak “iş sağlığı” kavramı kullanılmaktadır.

Osmanlı döneminde yapılan birçok düzenlemede, işçi sağlığı/sıhhati kavramı yer almakla birlikte, Türkiye Cumhuriyeti döneminde 22.04.1926 tarihli Borçlar Kanunu’nun 242. Maddesinde “**işçilerin sıhhati**” kavramı yer alırken, 14.04.1930 tarihli Belediye Kanununda, Belediyelerin görevleri arasında “*işçilerin sıhhi ve fennî muayenelerini yaptırmak*” ifadesi de yer almıştır. Halen yürürlükte olan, 24.04.1930 tarihli Umumi Hıfzıssıhha Kanunu’nda, “İşçiler Hıfzıssıhhası” başlığında bir bölüm, 15 Haziran 1936 sayılı İş Kanununun 56. Maddesinde; “*Bu suretle işçi sağlığı ve iş emniyeti bakımından ...*” ifadesi yer almaktadır.

Diğer taraftan;

- a) 1941 tarihli ve 2/15156 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan “*İşçilerin Sağlığını Koruma ve İş Emniyeti Nizamnamesi*”,
- b) 1952 yılında 3/5556 sayılı nizam-

name ile yürürlüğe konulan “*Parlayıcı, Patlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışan İşyerlerinde Alınacak Tedbirler Hakkında Tüzük*”,

- c) 1953 yılında 4/922 sayılı kararname ile yürürlüğe konulan “*Maden İşletmelerinde Alınacak Emniyet Tedbirleri Hakkında Nizamname*”,
- d) 1948 yılında 3/7896 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan “*Ağır ve Tehlikeli İşler Tüzüğü*”,
- e) 1955 yılında 4/1272 sayılı nizamname ile yürürlüğe konulan “*Gebe ve Emzikli Kadınların Çalıştırma Şartları ile Emzirme Odaları Hakkında Nizamname*”,
- f) 1954 yılında yürürlüğe giren, 6379 sayılı “*Deniz İş Kanunu*”,
- g) 1969 yılında yürürlüğe giren, 931 sayılı “*İş Kanunu*”,
- h) 1971 yılında yürürlüğe giren, 1475 sayılı “*İş Kanunu*”,
- i) 1475 sayılı İş Kanununun yürürlükte olduğu dönemde çıkartılan İSİG’e ilişkin ikincil mevzuatta ise hep işçi sağlığı, iş güvenliği kavramı kullanıldı.

2003 yılında kabul edilen 4857 sayılı İş Kanununa dayanılarak çıkartılan ikincil mevzuat ile 2012 yılında kabul edilen 6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu’na, dayanılarak çıkartılan ikincil mevzuatta, iş sağlığı

iş güvenliği kavramı kullanıldı. Kamuoyunda da ağırlıklı olarak iş sağlığı güvenliği kavramının kullanılması sürüyor.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB, TDB, sol-sosyalist çevreler “işçi sağlığı ve iş güvenliği” kavramını kullanıyor. 2008 yılında gerçekleştirilen TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu’nda, alınan kararlardan biri de, “**TMMOB; 4857 sayılı İş Yasası’ndan farklı olarak “İş Sağlığı ve İş Güvenliği” adlandırmasını “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği” olarak değiştirilmesini yasama organına önerir**” kararı idi.

Aslında 6331 sayılı “İş Sağlığı Güvenliği Kanunu”, “İşverenin Genel Yükümlülüğü” başlıklı 4. Maddesine bakıldığında “*İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede...*” denilerek, işverenlerin yükümlülüklerinin sayıldığını görüyoruz. “*...çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup...*” ifadesini **çalışan/işçi sağlığı dışında anlayamayız, ama kanun ve diğer mevzuatın tamamında, iş sağlığı kavramı kullanılmaktadır.**

Mademki kastedilen, bir işin gerçekleştirilmesi sırasında o işi yapan kişilerin sağlıklarını korumak ve güvenliklerini sağlamaktır, öyleyse, İşçi Sağlığı ve Güvenliği kavramı kullanılmalı, kısaltmalarda da İSG yerine İSİG kullanılmalıdır. ◀◀

¹ Makina Mühendisi, A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı - btekin55@yahoo.com